

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevat sopimusehdot vuonna 2020

Viimeinen hakupäivä on 15.6.2020.

1. Sopimuksen kohde ja sopijaosapuolet

Sopimuksen kohde on perinnebiotooppi tai luonnonlaidun, joka on pellon ulkopuolista aluetta.

Perinnebiotoopilla tarkoitetaan ketoa, niittyä, lehdesniittyä, hakamaata, metsälaidunta tai nummea, jossa on nähtävissä selviä merkkejä laidunnuksesta tai alueen käytöstä karjan rehuntuotantoon.

Arvokkaalla perinnebiotoopilla tarkoitetaan perinnebiotooppia, joka on 1996–2001 julkaistuissa perinnemaisemaraporteissa tai sen jälkeen tehdyissä päivitysinventoinneissa määritelty valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaaksi perinnebiotoopiksi tai jonka elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (myöhemmin ELY-keskus) on arvioinut arvoltaan vastaavaksi, ja joka nykytilassaan täyttää arvokkaan perinnebiotoopin määritelmän. Tällaisen alueen on mahdollista saada arvokkaan perinnebiotoopin korvaus.

Metsälaitumesta voidaan tehdä maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva sopimus, jos

- 1) puusto koostuu eri ikäisistä lehti- tai havupuista ja laho- ja kolopuita on enemmän kuin talousmetsässä yleensä;
- 2) metsälaitumella on valoisia aukkoja, joissa kasvaa niittykasveja;
- 3) metsälaitumella esiintyy ruohoja ja heiniä enemmän kuin vastaavalla metsätyypillä yleensä.

Metsälaitumia ovat lisäksi vanhat kaskikoivikot, joille on tyypillistä koivuvaltaisuus ja kaskeamiseen liittyvät kiviröykkiöt sekä laidunkäytöstä poistuneet metsät, joilla on pitkään jatkunut laidunhistoria ja jotka ovat kunnostettavissa em. ehdot täyttäväksi metsälaitumeksi.

Luonnonlaitumella tarkoitetaan pellon ulkopuolista laidunta, jota käytetään karjan rehuntuottoon ja jota ei nykytilassaan voida luokitella perinnebiotoopiksi tai kunnostettavaksi perinnebiotoopiksi. Luonnonlaitumesta voidaan tehdä ympäristösopimus, jos sillä on muusta ympäristöstä erottuvia

luonto- tai maisema-arvoja, joita voidaan edistää laidunnuksella. Luonnonlaitumen tulee sijaita maatalousympäristöön kuuluvassa maisemakokonaisuudessa. Luonnonlaitumia ovat myös reunavyöhykkeet ja metsäsaarekkeet.

Ympäristösopimukseen sisältyvien reunavyöhykkeiden on sijaittava maatalousympäristössä pellon ja metsän, pellon ja tien tai pellon ja vesistön välisellä, pellon ulkopuolisella alueella. Reunavyöhyke voi olla keskimäärin enintään 20 metriä leveä, mutta erityisestä syystä pellon ja vesistön tai pellon ja tien välinen alue voi olla keskimäärin enintään 40 metriä leveä. Peltoalueilla sijaitsevien metsäsaarekkeiden enimmäiskoko voi olla enintään yksi hehtaari.

Sopimus voidaan tehdä kohteista, jotka on perustettu ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetun lain (1360/2014) 9 §:n mukaisella ei-tuotannon investoinnin korvauksella. Sopimus voidaan tehdä myös kohteista, joita koskenut toimenpiteiltään vastaava valtioneuvoston asetuksen (366/2007) 39 §:n mukainen tai valtioneuvoston päätöksen (760/1995) 10 §:n mukainen vuonna 2018 tai 2019 päättynyt tai 2020 päättyvä Maatalouden ympäristötuen erityistukisopimus.

Sopimuksen tekeminen Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla perinnebiotoopille tai luonnonlaitumelle, luonnonsuojelualueelle tai muun lainsäädännön perusteella suojellulle alueelle edellyttää, että sopimuksen perusteella tehtävät toimenpiteet ylittävät lainsäädännön edellyttämät hoitotoimet ja että sopimukseen kuuluvista toimenpiteistä ei makseta tai ole maksettu korvausta muun lainsäädännön kautta.

Sopimuksessa on peruslohkoittain määriteltävä alueet, joita sopimus koskee. Sopimusalueen osaksi voidaan hyväksyä yksittäinen ala, jos se on vähintään 0,05 hehtaaria. Pienin ala, jolle sopimus voidaan tehdä, on yhteensä vähintään 0,30 hehtaaria.

Sopimuslohkot ilmoitetaan **vuosittain** päätukihaun yhteydessä Vipu-palvelussa kasvulohkotiedoissa tai kasvulohkolomakkeella 102B.

Jos haet sopimusta peruslohkon osalle, on kyseisen lohkon osan pinta-ala ilmoitettava Vipu-palvelussa tai tällä hakulomakkeella. Ilmoita lohkojaot ja uusien lohkojen lohkonumerot Vipu –palvelussa tai kuntaan lomakkeella 102C 30.4. mennessä, jotta saat korjatut, lopulliset peruslohkojen tiedot käyttöösi päätukihakuun.

Sopimushakemuksen jättämisen jälkeen hallintaan tulleista tai hallinnasta poistuvista yksittäisistä lohkoista on ilmoitettava 15.6.2020 mennessä maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Sopimukseen lisättävistä lohkoista on ilmoitettava ELY -keskukseen toimittamalla kopio peruslohkolomakkeesta 102A. Sopimuksen edellyttämä suunnitelma on päivitettävä siten, että se sisältää myös sopimukseen hakemuksen jättämisen jälkeen haetut lohkot.

Sopimuksen tekevät aktiiviviljelijä ja se ELY –keskus, jonka toimialueella maatilalan talouskeskus tai tuotantorakennus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta tai tuotantorakennusta, sopimus tehdään sen ELY -keskuksen kanssa, jonka alueella pääosa maatilalan pelloista sijaitsee.

Sopimuksen voivat tehdä myös rekisteröity yhdistys ja se ELY-keskus, jonka toimialueella sopimukseen haettu kohde sijaitsee.

Sopimusalueen on oltava koko sopimuskauden sopimuksen hakijan hallinnassa. Sopimus voidaan tehdä koskemaan myös vuokrattuja alueita edellyttäen, että vuokrasopimus on voimassa vähintään koko sopimuskauden.

Hakemus ja ELY -keskuksen erillinen päätös muodostavat sopimuksen. Sopimus on tehty, kun ELY -keskus on erillisellä päätöksellään hyväksynyt hakemuksen.

2. Sopimuksen yleiset edellytykset

Ympäristösopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että sopimus on tarkoituksenmukainen Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmassa vuosille 2014-2020 asetettujen tavoitteiden sekä luonnonvarojen kestävä käytön ja ympäristön tilan kannalta.

Ympäristökorvauksen myöntämisen edellytyksenä on, että korvauksenhakija noudattaa täydentäviä ehtoja sekä maatalousmaan säilyttämisvaatimusta,

jonka mukaan maatalousmaa on pidettävä avoimena:

- Maatalousmaa on pidettävä avoimena.
- Pysyvien laitumien ja pysyvien nurmien alla voi olla muita kuin edellä mainittuja puuvartisia kasveja enintään 50 puuta hehtaaria kohden. Puuksi katsotaan yli kahden metrin korkeiset puuvartiset kasvit, joilla on yksi runko tai tyvestä yhteenliittyneenä useampi runko, sekä 0,35-2 metrin korkeiset tuotantoeläinten ravinnoksi soveltumattomat puuvartiset kasvit.

Ympäristösopimuksen perustason vaatimukset:

- 1) Täydentävien ehtojen vaatimus pysyvän nurmen laiduntamisesta niin, että maanpinta säilyy pääsääntöisesti kasvipeitteisenä ja maaperän eroosio saa olla vain vähäistä. Niiton ajankohdassa ja toteuttamisessa on otettava huomioon luonnonvaraisten lintujen ja nisäkkäiden suojeleminen.
- 2) Täydentävien ehtojen maisemapiirteiden eli luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 §:n 1 mom. 9 kohdan mukaisten puuryhmien ja yksittäisten puiden säilyttäminen sekä 23 §:n mukaisten luonnonmuistomerkkien säilyttäminen. Puita ei saa leikata lintujen pesimäaikaan (1.5 - 31.7).

Täydentävien ehtojen vaatimusta hukkakauran ja jättiputken torjunnasta on noudatettava, mikäli sopimus koskee pysyvää nurmea. Hukkakauran saastuttamalla maatalousmaalla on huolehdittava hukkakauran torjunnasta joko kemiallisesti, mekaanisesti, kitkemällä tai muilla toimenpiteillä hukkakauran torjunnasta annetun lain (185/2002) mukaisesti. Samoin Kaukasianjättiputki (*Heracleum mantegazzianum*), persianjättiputki (*Heracleum persicum*) ja armenianjättiputki (*Heracleum sosnowskyi*) on torjuttava pysyvällä nurmella joko kemiallisesti, mekaanisesti, kitkemällä tai muilla toimenpiteillä. Luonnonsuojelulain mukaiseen luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvan tilan maatalousmaalla ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojelun tarkoituksen.

- 3) Luonnonsuojelulain 24§ mukaisen suojelualueen tai 25§ mukaisen alueen rauhoitusmääräyksiä tulee noudattaa. Luonnonsuojelulain 29§ ja 30§ mukaisten lintujen elinympäristöjä

koskevia suojelupäätöksiä tulee noudattaa maatalousmaalla. Natura 2000 -alueen valinnan perusteena olevia luontotyypppejä ei saa merkittävästi heikentää. Natura 2000 -alueen valinnan perusteena olevia lajeja ei saa merkittävästi heikentää. Toimenpiteistä, jotka saattavat merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja tulee tehdä ilmoitus ELY -keskukselle.

Sopimus voidaan tehdä ja tukea maksaa sopimuskauden aikana, kun korvauksenhakija täyttää aktiiviviljelijää ja ikää koskevat vaatimukset.

Aktiiviviljelijävaatimus

Aktiiviviljelijäkäsittelyn niin sanottua kieltolistaa ei ole enää sovellettu vuodesta 2019 alkaen. Muutoksen myötä EU:n suoria tukia tai ohjelmaperusteisia viljelijäkorvauksia hakevalta viljelijältä ei enää tarkasteta kieltolistalla olevien toimintojen hallinnointia.

Ikävaatimukset (koskee aktiiviviljelijää):

Korvauksenhakijan tai hänen puolisonsa on oltava sopimuskauden alkamista edeltävän vuoden joulukuun 31. päivänä vähintään 18-vuotias. Vuonna 2020 sitoutuvan hakijan tai hänen puolisonsa tulee siten olla syntynyt viimeistään 31.12.2002.

Alle 18-vuotiaan kanssa voidaan tehdä sopimus vain silloin, jos hän on solminut avioliiton tai jos hän harjoittaa maatilataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempiensa tai heistä jommankumman kanssa tai ikää koskevasta vaatimuksesta poikkeamiseen on muita erityisiä syitä.

Jos kysymyksessä on useamman viljelijän yhdessä harjoittama maatilatalous tai yhteisömuodossa harjoitettava maatilatalous, voidaan sopimus tehdä sillä edellytyksellä, että näiden osalta vähintään yksi viljelijä, yhtiömies, jäsen tai osakas täyttää ikää koskevan edellytyksen. Ikäedellytys ei koske julkisoikeudellisia yhteisöjä, yhdistystä, säätiötä, koulutilaa ja vankilatilaa.

Korvauksen määrää ja ehtoja voidaan muuttaa sopimuskauden aikana, jos Euroopan unionin lainsäädännön muutokset, päällekkäisen maksun estäminen tai perustasoa koskevat muutokset sitä edellyttävät. Jos korvauksensaaja ei hyväksy tällaista

mukautusta, hänellä on oikeus luopua sopimuksesta ilman takaisinperintää.

3. Asiakirjojen säilyttäminen

Korvauksen ehtoihin liittyvät asiakirjat, muistiinpanot ja todistukset on säilytettävä vähintään neljän vuoden ajan sopimuskauden päättymisestä.

4. Korvauksensaajan ilmoitusvelvollisuus

Korvauksensaaja on velvollinen antamaan korvauksen myöntävälle ELY -keskukselle korvauksen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Hakijan on viipymättä ja viimeistään 15 työpäivän kuluessa ilmoitettava korvauksen myöntäneelle ELY -keskukselle sellaisesta korvauksensaajaa tai korvattavaa toimintaa koskevasta olosuhteiden muutoksista, joka saattaa vaikuttaa korvauksen määrään tai aiheuttaa korvauksen takaisinperinnän tai lakkauttamisen.

Tässä tarkoitettuja muutoksia ovat esimerkiksi koko tilan tai sen osan myynti tai vuokraus toiselle viljelijälle.

Tietojen toimittaminen

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman (2014–2020) toimenpiteitä toteuttava korvauksensaaja sitoutuu ohjelman seurannan ja arvioinnin mahdollistamiseksi toimittamaan pyydettyä tietoa korvattavan toimenpiteen vaikutuksista.

5. Sopimuskausi

Sopimus tulee voimaan sopimuskauden alkaessa. Sopimuskausi alkaa 1.5.2020. Sopimuskausi on viisi (5) vuotta (1.5.2020–30.4.2025). Sopimusvuodella tarkoitetaan ajanjaksoa 1.5.–30.4.

6. Sopimuksen edellyttämät toimenpiteet

Toimenpiteiden on perustuttava hyväksytyyn suunnitelmaan. Hakemuksen liitteenä olevassa suunnitelmassa on **yksilöittävät vuosittaiset toimenpiteet lohkoittain** ja niiden aikataulu, johon korvauksenhakija sitoutuu. (ks. hakuohjeen kohta 5 Liitteet).

Perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten hoitotoimia voivat olla laidunnus, niitto, puiden ja pensaiden raivaus, vieraslajikasvien poisto, lehtipuiden

lehdetys sekä muut vastaavat toimenpiteet. Perinnebiotoopeilla ja luonnonlaitumilla voidaan toteuttaa myös kulotusta ja muita erityisiä hoitokeinoja. Niitetty kasvillisuus on korjattava pois, ellei hyväksytyssä suunnitelmassa perustellusti muuta edellytetä.

Kasvillisuuden hoitotoimenpiteiden lisäksi suunnitelmaan voidaan sisällyttää sopimusalueella sijaitsevien, perinteisten karjatalouteen liittyvien rakennelmien ja rakenteiden ylläpitoa ja kunnostamista sekä alueen aitaamista ja muita laiduntamiseen liittyviä toimenpiteitä.

Perinteisiä karjatalouteen liittyviä rakennelmia ovat muun muassa kiviaidat, kivisaarekkeet, riukuaidat, portit, veräjät, erilaiset heinän kuivatustelineet, kuten haasiat, suovat ja pielekset sekä karjasillat ja suoniittyjen patorakenteet sekä muut vastaavat rakenteet ja rakennelmat. Rakennelmia kunnostettaessa on säilytettävä paikalliset tyyppiratkaisut. Rakennelmat on kunnostettava mahdollisimman paljon alkuperäisiä materiaaleja ja työtapoja käyttäen.

Perinnebiotooppia ei saa muokata, lannoittaa, ojitaa, metsittää tai käsitellä kasvinsuojeluaineilla. ELY-keskus voi tapauskohtaisesti sallia lannoituksen tai vesakon kemiallisen torjunnan kantokäsittelyä. Hoitotoimenpiteisiin voi kuulua myös vieraslajikasvien poisto, paitsi jos on kyse jättiputken poistosta. Hoitotoimenpiteeksi voidaan hyväksyä jättiputken paikallinen kemiallinen torjunta, jos sopimusalue ei ole pysyvää nurmea.

Perinnebiotooppia on laidunnettava niin, että se ei aiheuta alueen kasvillisuuden haitallista rehevöitymistä tai maaperän eroosiota. Laidunnettava perinnebiotooppi tai perinnebiotoopiksi kunnostettava alue on yleensä erotettava aidalla muista laidunnurmista. ELY-keskus voi tapauskohtaisesti sallia vanhan niukkaravinteisen nurmen laidunnuksen yhdessä sellaisen alueen kanssa, jota koskee maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maisemanhoitosopimus, jos sopimusalue ei ole rehevöitymiselle altis. Perinnebiotooppeja ei voi käyttää pelkästään yölaitumina.

Sopiva laidunnuskauden aikainen eläinmäärä tiettyä pinta-alaa kohden (laidunnuspaine) on sopimusta tehtäessä varmistettava tapauskohtaisesti. Laidunnuspaine on pyrittävä sovittamaan

sellaiseksi, että se vastaa mahdollisimman tarkoin laitumen tuottoa.

Eläinten lukumäärää tiettyä laidunalaan kohti on sovittava niin, että eläimet pääsääntöisesti elävät laitumen tuoton varassa ilman lisärehua tai laidunkierto on järjestettävä niin, että laitumen ollessa loppuun syöty eläimet siirretään toiselle laitumelle. ELY-keskus voi tapauskohtaisesti sallia vasikoiden ruokkimisen 1.8. alkaen. Eläimille voidaan antaa kivennäisiä ja vitamiineja, jos ne sisältävät vähän fosforia eikä niiden käytöstä ei aiheudu alueen rehevöitymistä.

Mikäli kyseessä on rehevöitymiselle altis kohde, voidaan sopimuksen teon yhteydessä määrätä kivennäisten ja vitamiinien sijoituspaikat, ruokintapisteiden kattaminen tai muita tarvittavia lisätoimia. Syöttöpaikka tulisi sijoittaa metsän laitaan tai lajistoltaan vähäarvoisimpaan kohtaan aluetta. Sijoituspaikan valinnassa tulisi välttää etenkin kallioketoja, ketoja ja monilajisia tuoreita niittykohtia.

Keskimääräinen eläintiheys (eläimiä/ha) koko laidunkauden ajaksi (noin 120 päivää) erityyppisillä perinnebiotoopeilla:

	Hieho < 1	Hieho > 1 v	Lihanauta < 1v
Keto	1,0-1,2	0,5-0,8	0,4-0,6
Tuore niitty	2,0-2,5	1,0-1,8	0,9-1,2
Rantaniitty	1,5-3,0	1,0-1,8	0,7-1,4
Hakamaa	1,2-2,0	0,7-1,3	0,5-1,0
Metsälaidun	0,2-0,8	0,05-0,5	0,05-0,4

	Emolehmä + vasikka	Uuhi + 2,5 karit- saa	Hevonen
Keto	0,2-0,4	1,5-2,0	0,4-0,8
Tuore niitty	0,5-0,8	2,0-2,5	1,0-1,4
Rantaniitty	0,5-1,0	2,0-4,0	0,8-1,6
Hakamaa	0,4-0,8	1,5-2,5	0,6-1,2
Metsälaidun	0,04-0,3	0,2-1,0	0,05-0,4

Edellä selvitetystä eläintiheyksistä voidaan kuitenkin poiketa, jos poikkeaminen voidaan perustella sopimusalueen yksilöllisillä olosuhteilla. Jos perinnebiotoopilla laidunnetaan useammassa lyhyemmässä jaksossa, laidunvuorokausien kokonaismäärä on otettava huomioon eläintiheyttä laskettaessa.

Reunavyöhykettä ja metsäsaarekettä on niitettävä tai raivattava vähintään joka toinen vuosi ellei

hyväksytyt suunnitelma muuta edellyttä. Jos sopimusalueen tavoitteena on monimuotoisuuden hoito, alueelta on korjattava raivaustähteet pois.

Aluetta, jonka sopimuksen tavoitteena on maatalousympäristön uhanalaisten lajien elinolosuhteiden edistäminen, sekä maatalousympäristön muinaismuistokohdetta ja pitkäaikaiseen maankäyttöön liittyvää, maaseudun kulttuuriperintöä ylläpitävää luontokohdetta voidaan hoitaa sopimuksen tavoitteiden mukaan sekä laiduntamalla, niittämällä että raivaamalla.

Toimenpiteet on aloitettava jokaisella sopimukseen sisältyvällä loholla ensimmäisenä sopimusvuotena, ellei hyväksytyt suunnitelma muuta edellyttä.

Sopimusalueella toteutettavista toimenpiteistä on tehtävä lohkokohtaisia muistiinpanoja. Muistiinpanoihin on kirjattava vähintään lohkon nimi, tunnus ja pinta-ala sekä vuosittaiset toimenpiteet, niiden toteuttamisaika, kesto ja toimenpiteiden vaikutukset ympäristöön. Kestolla tarkoitetaan toimenpiteen toteuttamiseen käytettävää aikaa.

Hakijaa kuullaan ennen sopimuksen tekemistä, jos ELY -keskus aikoo tehdä suunnitelmassa esitettyihin toimenpiteisiin muutoksia.

Sopimuksessa hakija sitoutuu hoitamaan sopimusaluetta sopimukseen hyväksytyt suunnitelman ja sopimusehtojen mukaisesti.

7. Ympäristökorvauksen määrä

Sopimuksen perusteella maksettavan ympäristökorvauksen määrä todetaan ELY -keskuksen tekemässä sopimuspäätöksessä.

Hakijalle maksetaan 450 euroa vuodessa sopimukseen sisältyvältä hehtaarilta. Jos kyse on valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaasta perinnebiotooppikohteesta, korvauksen määrä on 600 euroa vuodessa.

Ympäristösopimukseen sisällytettävien toimenpiteiden on ylitettävä täydentävien ehtojen ja maatalousmaan säilyttämistä koskevat vaatimukset.

Sopimukseen hyväksyttävä toteutettava toimenpide voidaan hyväksyä, jos toimenpide on perusteltu sopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta.

Ympäristösopimus ei voi sisältää toimenpiteitä, joiden toteuttamisesta maksetaan muuta Euroopan unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea tai jotka korvauksenhakija on velvoitettu tekemään muun lainsäädännön perusteella.

8. Ympäristökorvauksen vuosittaisen maksun hakeminen ja maksaminen

Ympäristösopimuksen maksua on haettava vuosittain. Maksua voi hakea vuosittain sähköisesti tai lomakkeella 101B viimeistään hakemuksen viimeisenä jättöpäivänä.

Maksu suoritetaan sille tilille, jonka korvauksenhakija on ilmoittanut maaseutuelinkeinoviranomaiselle (aktiiviviljelijät) ja ELY-keskukseen (ry:t) lomakkeella 101D.

Jos hakemus tai liitteet myöhästyvät, korvaus alenee säädösten mukaisesti. Hakemus voi myöhästyä enintään 25 kalenteripäivää, jonka aikana tuki vähenee 1 % /työpäivä. Jos hakemus myöhästyy yli 25 kalenteripäivää, tukea ei makseta. Samalla tavalla menetellään 1. sopimusvuoden korvauksen maksamisessa, jos sopimus hakemus on myöhästynyt.

Jos vuosittaista maksua ei haeta, se katsotaan sopimuksesta luopumiseksi, ellei maksuhakemus ole jäänyt tekemättä säädösten tarkoittaman ylivoimaisen esteen vuoksi.

Ympäristökorvausta voidaan maksaa kasvulohkelle silloin, kun sen pinta-ala on vähintään 0,05 hehtaaria. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että maksettavan korvauksen määrä sopimusvuodelta on vähintään 100 euroa.

Jos viljelijä on päätukihaussa ottanut uuden digitoitun pinta-alan käyttöönsä, viljelijän katsotaan samalla hyväksyneen uuden pinta-alan käyttämisen myös sopimuksen mukaisen korvauksen maksamisessa.

Korvaukseen oikeutettu pinta-ala todetaan vuosittain päätukihaussa annettujen tietojen sekä ELY -keskuksen valvomien tilojen valvontatietojen perusteella.

Ympäristökorvaus voidaan maksaa vuosittain sen jälkeen, kun mahdolliset valvonnat on saatettu päätökseen ja kyseessä olevan sopimuksen ehtoja on noudatettu. Ympäristökorvaus maksetaan

ensimmäisen kerran sinä vuonna, kun sopimuskausi alkaa.

Ympäristökorvaus voidaan maksaa sopimuskauden aikana kerran jokaiselta sopimusvuodelta ja enintään niin monta kertaa kuin on sopimusvuosien lukumäärä.

Maksettavaan ympäristökorvaukseen voidaan tehdä suhteellinen vähennys niiden toimenpiteiden osalta, jotka on jäänyt tekemättä ylivoimaisen esteen jälkeen.

9. Sopimuksen tarkentaminen

Sopimuksen mukaisia toimenpiteitä voidaan tarvittaessa tarkentaa sopimuksen voimassaoloaikana, jotta sopimukselle asetetut tavoitteet eivät vaarantuisi. Tarkentaminen voidaan tehdä korvauksensaajan hakemuksesta tai ELY -keskuksen aloitteesta ennen seuraavan sopimusvuoden alkua.

Tarkentamista on haettava kirjallisesti ELY-keskukselta. Ennen tarkentamista korvauksensaajaa on kuultava asiasta. ELY -keskuksen sopimuksen tarkentamista koskevasta päätöksestä voi hakea oikaisua (ks. kohta "Muutoksenhaku").

10. Sopimuksen tai sen osan vaihtaminen toiseksi sopimukseksi

Sopimus tai sen osa voidaan vaihtaa toiseksi erityyppiseksi sopimukseksi sen voimassaoloaikana edellyttäen, että tällaiseen vaihtoon sisältyy ilmeisiä etuja ympäristön kannalta ja voimassa oleva sopimus tehostuu merkittävästi. Sopimusta vaihdettaessa alkaa uusi sopimuskausi.

Sopimuksen vaihtamista haetaan keväällä päätukihaun yhteydessä.

11. Sopimuksen siirtäminen

Sopimuksen pinta-alaa voidaan muuttaa, jos sopimus siirretään sukupolvenvaihdoksen tai koko maatilän hallinnan siirron vuoksi tai osa maa-alasta siirtyy toiselle henkilölle tai jos tilan tuotantosuunta vaihtuu tai muuttamiseen on muu vastaava syy.

Jos koko maatila siirretään toiselle henkilölle sopimuksen voimassaolon aikana, kyseinen, tukikelpoisuusehdot täyttävä, toinen henkilö voi jatkaa sopimusta sen jäljellä olevan voimassaoloajan tai

sopimus voi raueta eikä jo maksettua korvausta peritä takaisin.

Sopimusta jatkavan korvauksensaajan on noudatettava siirrettyä sopimusta koko sen jäljellä olevan sopimusajan.

Sopimuksen siirtämistä on haettava 15 työpäivän kuluessa omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä toimittamalla lomake 160 ELY -keskukseen.

ELY -keskuksen on tehtävä siirtämistä koskevaan hakemukseen päätös oikaisuvaatimusosoituksin. Jos omistajia tai haltijoita on useampia, on tiedoksiannon vastaanottajan annettava päätös tiedoksi muille omistajille tai haltijoille hallintolaissa (434/2003) säädetyllä tavalla.

12. Sopimuksen pinta-alan väheneminen

Jos korvauksensaaja poistaa sopimuksesta alaa (syyinä esim. talonrakentaminen tai tien rakentaminen) siten, ettei kyseisellä alalla voida enää toteuttaa sopimuksen toimenpiteitä, peritään sopimuksesta poistetulle alalle maksetut korvaukset takaisin. Jos sopimusala tämän takia pienenee alle vähimmäisalan (0,3 ha), sopimus puretaan, ja kaikki siitä maksetut korvaukset peritään takaisin.

Sopimusala voi kuitenkin vähentyä kohdassa 11 mainituin ehdoin. Jos ala vähenee hallinnan siirron johdosta alle vähimmäispinta-alan, sopimus puretaan. Takaisinperintää ei hallinnansiirtotilanteissa aiheudu.

Sopimusala voi vähentyä ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olosuhteen vuoksi ilman takaisinperintää.

13. Sopimuksesta luopuminen

Jos korvauksensaaja luopuu koko sopimuksesta ennen sopimuskauden päättymistä, maksettu ympäristökorvaus peritään takaisin. Ympäristökorvauksen perimiseen sovelletaan lakia maatalouden tukien toimeenpanosta (L 192/2013).

Jos sopimuksesta luopumisen syy on ylivoimainen este, ympäristökorvausta ei peritä takaisin.

Hakijan on esitettävä ylivoimaisesta esteestä riittävät todisteet kirjallisesti. Esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeen osalta tällainen on lääkärinlausunto hakijan terveydentilasta.

Sopimuksesta luopumista koskeva ilmoitus, kuten myös ilmoitus ylivoimaisten esteiden aiheuttamasta sopimuksesta luopumisesta, on tehtävä kirjallisesti ELY -keskukseen ennen luopumista ja ylivoimaisen esteen ollessa kyseessä viipymättä ja viimeistään 15 työpäivän kuluessa siitä, kun korvauksensaajan tai hänen oikeudenomistajansa on mahdollista tehdä tässä tarkoitettu ilmoitus.

Jos korvauksensaaja luopuu sopimuksesta ennen sopimuskauden päättymistä, uusi vastaava sopimus voidaan jättää tekemättä kunnes kaksi vuotta on kulunut luopumisesta. Tämä koskee myös tapauksia, joissa vuosittainen maksatus on jäänyt hake-matta, jolloin tilanne katsotaan sopimuksesta luopumiseksi.

14. Sopimuksen purkaminen ja ympäristökorvauksen takaisinperiminen

ELY-keskus voi purkaa sopimuksen, jos sopimuksen tehnyt korvauksensaaja on salannut sopimuksen tekemiseen olennaisesti vaikuttavan seikan tai antanut sellaisesta virheellistä tietoa. Sopimus voidaan purkaa myös, jos sopimuksen haltija rikkoo sopimusehtoja.

Virheellisesti tai perusteetta maksettu korvaus peritään takaisin, jos

- korvauksen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- korvauksensaaja ei ole noudattanut korvauksen ehtoja;
- hän on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut korvauksen myöntämiseen tai maksamiseen;
- korvauksensaaja kieltäytyy avustamasta tarkastuksessa tai
- Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Tuen takaisinperimisestä päättää korvauksen myöntänyt viranomainen.

Perusteettomasti tai liikaa maksetulle määrälle voidaan periä korkoa maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 32 §:n mukaan.

Perittävälle määrälle on suoritettava korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua vuotuista viivästyskorkoa. Korko lasketaan sen ajan perusteella, joka alkaa 61 päivää takaisinperintäpäätöksen tekemisajankohdasta ja päättyy saatavan suorittamisajankohtaan tai, jos saatava vähennetään myöhemmin maksettavasta erästä, vähennyksen tekemisajankohtaan.

Periminen toimitetaan siinä järjestyksessä mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) on säädetty.

15. Valvonta ja seuraamukset

Valvovilla viranomaisilla on oikeus valvontatehtävän laajuudessa tarkastaa korvauksen myöntämisen ja maksamisen edellytykset. Korvauksensaaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastusta suorittavalle kaikki korvaukseen liittyvät asiakirjat ja muutoinkin tarvittaessa avustamaan tarkastuksessa.

Korvausta voidaan alentaa tai korvaus voidaan jättää maksamatta, jos Euroopan unionin lainsäädäntö tai kansallinen lainsäädäntö tätä edellyttää tai jos korvauksenhakija on jättänyt noudattamatta sopimukseen perustuvia korvauksen ehtoja. Tehtävän vähennyksen määrään vaikuttavat korvauksen ehtoja koskevan laiminlyönnin vakavuus, laajuus, kesto ja toistuvuus.

Jos valvonnassa todetaan, että korvauksensaaja ei ole noudattanut sopimusehtoja, täydentäviä ehtoja, maatalousmaan säilyttämisvelvoitetta tai jos sopimuksen mukaisissa pinta-aloissa on virheitä, voidaan korvauksensaajalle maksettavaa ympäristökorvausta vähentää siten kuin siitä erikseen säädetään.

16. Muutoksenhaku

Päätökseen voi hakea muutosta tekemällä kirjallisen oikaisuvaatimuksen päätöksen tehneelle ELY-keskukselle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

HAKUOHJE 2020 (Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimus)

A. Lomakkeen palauttaminen

Jätä lomake vaadittuine liitteineen **viimeistään 15.6.2020** siihen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskukseen), jonka toimialueella maatilalla talouskeskus tai tuotantorakennus sijaitsee tai jonka toimialueella viljelijän kotipaikka sijaitsee, jos maatilalla ei ole talouskeskusta tai tuotantorakennusta.

Jos hakijana on rekisteröity yhdistys, lomake jätetään vaadittuine liitteineen viimeistään 15.6.2020 siihen ELY-keskukseen, jonka toimialueella sopimuksen kohde sijaitsee.

Postitse palautettu hakemus katsotaan oikeaan aikaan palautetuksi, jos se on leimattu postissa viimeisenä hakupäivänä tai aiemmin.

Hakija vastaa siitä, että oikein täytetty lomake liitteineen on ELY-keskuksessa määrääjassa.

B. Lomakkeen täyttäminen

Viranomaisen täyttää vastaanottomerkintöjen kaikki kohdat (lomakkeen tummennettu alue). Hakijana täytät lomakkeen muut kohdat.

1. Hakijan tiedot

Hakijan nimi, henkilötunnus/yhteisötunnus sekä tilatunnus tai yhdistyksen rekisterinumero ilmoitetaan. Tilatunnuksen myöntää kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen.

Tilatunnus on jatkossa ilmoitettava maksuhakemuksissa.

Ilmoita yhteyshenkilönä henkilö, jolla on yhdistyksessä nimenkirjoitusoikeus ja jolle on ilmoitettu asiointioikeus lomakkeella 456.

Ilmoita myös puhelinnumero. Sitä tarvitaan tilanteessa, jossa tietoja joudutaan tarkistamaan tai pyytämään puuttuvia tietoja.

2. Sopimusalan tiedot

Peruslohkot, joita sopimushakemus koskee, yksilöidään hakemuslomakkeen kohdassa 3 ilmoittamalla sopimusalaan haettavien peruslohkojen nimet, tunnukset ja pinta-alat. **Tiedot on ilmoitettava myös**

Vipu -palvelun kasvulohkotiedoissa tai lomakkeella 102B.

Jos haet sopimusta peruslohkon osalle, on kyseisen lohkon osan pinta-ala ilmoitettava Vipu -palvelussa tai tällä hakulomakkeella. Ilmoita lohkojaot ja uusien lohkojen lohkonumeroiden haku on kuntaan 30.4 mennessä.

Jos peruslohko pitää jakaa tai yhdistää, jonka seurauksena tulee uusi peruslohko, tee ko. ilmoitus Vipu -palvelussa tai kuntaan lomakkeella 102C 30.4. mennessä, jotta saat korjatut, lopulliset peruslohkojen tiedot käyttöösi päätukihakuun. Ilmoita lisäksi jaon tai yhdistämisen myötä syntyneiden uusien peruslohkojen tiedot Vipu-palvelussa tai lomakkeella 102A kuntaan.

Ilmoita tämän hakemuslomakkeen lisäksi, Vipu-palvelussa tai lomakkeella 102A myös uudet hallintaasi tulleet tai hallinnastasi poistuneet peruslohkot tai haluamasi korjaukset digitoituun pinta-alaan viimeistään 15.6.2020 kuntaan.

Sopimukseen haettavat lohkot ilmoitetaan omina kasvulohkoina Vipu -palvelun kasvulohkotiedoissa tai lomakkeella 102B. Kasviksi ilmoitetaan tällöin Ympäristösopimus, pysyvä nurmi tai Ympäristösopimus, muu ala tai Ympäristösopimus, metsämaa.

Ilmoita, onko lohko oma (O) vai vuokrattu (V).

Ilmoita lisäksi kuuluuko lohko luonnonlaitumiin (L) vai perinnebiotooppeihin (P). Lohkon kohdalle merkitään rasti, jos kyseessä on valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi.

Eri aikaan alkavat sopimukset haetaan erillisillä hakemuslomakkeilla.

Sopimusalan on oltava vähintään 0,30 ha. Se voi koostua useasta vähintään 0,05 ha:n kokoisesta lohkoista.

Sopimukseen haetut uudet peruslohkot tai peruslohkon osat merkitään hakemukseen liitettävään paperikarttaan selvästi erottuvalla tavalla.

Sopimuskausi

Sopimuskausi on viisi (5) vuotta (1.5.2020 - 30.4.2025).

3. Sitoumus ja allekirjoitus

Hakemus on aina allekirjoitettava. Kaikkien maatiilan omistajien ja koko tilan vuokraajien sekä rekisteröidyn yhdistyksen yhteyshenkilön, jolla on nimenkirjoitusoikeus, on allekirjoitettava lomake. Kaikkien omistajien allekirjoitus voidaan korvata viljelijätukiasiointiin valtuutetun allekirjoituksella, valtakirjalla tai yhtiömuodoissa nimenkirjoitusoikeudella.

Allekirjoituksen lisäksi vaaditaan nimenselvennys. Allekirjoituksen on oltava sama kuin tukihakemuslomakkeella 101B.

4. Liitteet

Hakemuksen liitteenä on oltava **suunnitelma**. Suunnitelman tulee sisältää seuraavat tiedot:

- 1) Arvio hankkeen vaikutuksista ympäristöön tai maisemaan sekä sopimusalueen hoidon tavoitteet.
- 2) Suunnitellun hankkeen yleiskuvaus ja tavoitteet, jonka perusteella voidaan arvioida alueen luonto- ja maisema-arvoja.
- 3) Suunnitelma-alueen kartta uusien lohkojen osalta tai jos olemassa olevalle lohkolle on tehty

rajakorjaus, jako tai yhdistäminen sopimuksen hakuvuonna. Suunnitelma-alueen kartta voi olla lohkokartta.

4) Hoitosuunnitelma, jossa kuvataan yksilöidyt perustamis-, hoito- ja muut toimenpiteet lohko-kohtaisesti sekä niiden toteutusaikataulu vuosittain. Suunnitelmaan on sisällytettävä selostus siitä, miten toimenpiteet edistävät sopimukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

5) Jäljennös hoitopäiväkirjasta tai lohko-kohtaisista muistiinpanoista aiemmalta sopimuskaudelta, jos haettu alue tai sen osa on kuulunut aiemmin suunnitelmaa vaativaan sopimukseen.

Sopimukseen haettavan alan on oltava hakijan hallinnassa koko sopimuskauden ajan. Jos alue on vuokrattu, hakemukseen on liitettävä jäljennös vuokrasopimuksesta tai muusta sopimuksesta. Vuokrasopimuksen on oltava voimassa vähintään koko sopimuskauden. Vuokrasopimukseen on syytä kirjata toimenpiteet, joita sopimusalueella tullaan tekemään.

Liitteet on toimitettava ELY-keskukseen viimeistään 15.6.2020.